Beliren Yeti?kinli?in Boyutlar? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Beliren Yeti?kinli?in Boyutlar? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17492

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Beliren Yeti?kinli?in Boyutlar? Ölçe?i (BYBÖ), orijinal ad? Inventory of the Dimensions of Emerging Adulthood (IDEA) olan psikometrik bir arac?n Türkçe'ye uyarlama çal??mas?d?r. Bu ölçek, özellikle 18 ila 25 ya?lar? aras?ndaki genç yeti?kinlerin deneyimledi?i ve Jeffrey Arnett taraf?ndan kavramsalla?t?r?lan Beliren Yeti?kinlik döneminin temel boyutlar?n? ölçmeyi amaçlamaktad?r. Ölçe?in Türkçe adaptasyonu, 2008 y?l?nda Atak ve Çok taraf?ndan gerçekle?tirilmi? olup, Türk kültürü ba?lam?nda bu geli?imsel dönemin özelliklerinin geçerli ve güvenilir bir ?ekilde de?erlendirilmesine olanak tan?r.

Ölçek, bireylerin kimlik ke?fi, istikrars?zl?k, kendine odaklanma, arada kalm??l?k hissi ve olas?l?klar alg?s? gibi Beliren Yeti?kinli?in karakteristik özelliklerini ne ölçüde deneyimlediklerini belirlemek üzere tasarlanm??t?r. Bu araç, alandaki ara?t?rmac?lar için önemli bir psikometrik kaynak te?kil etmektedir.

Anahtar Kelimeler

Beliren Yeti?kinlik, **BYBÖ**, **IDEA**, **Uyarlama**, **Geli?im Psikolojisi**, **Genç Yeti?kinlik**, **Ölçek**.

Yazarlar

Hasan Atak, Figen Çok. (Uyarlama Yazarlar?)

Amaç

Beliren Yeti?kinli?in Boyutlar? Ölçe?i'nin temel amac?, Jeffrey Arnett'in teorisine dayanan Beliren Yeti?kinlik dönemine özgü be? temel boyutu, Türk örnekleminde geçerli ve güvenilir bir ?ekilde ölçmektir. Bu dönem, geleneksel ergenlikten yeti?kinli?e geçi? a?amas?n? kapsamakta olup, ya?amda büyük de?i?imlerin ve ke?iflerin ya?and??? bir süreçtir.

Ölçek, ara?t?rmac?lara ve klinisyenlere, genç yeti?kinlerin bu geli?imsel dönemin özelliklerini ne yo?unlukta ya?ad?klar?n? belirleme ve kültürel farkl?l?klar?n bu deneyim üzerindeki etkilerini inceleme f?rsat? sunmaktad?r. Uyarlama çal??mas?, orijinal ölçe?in yap?sal bütünlü?ünü koruyarak kültürel e?de?erli?ini sa?lamay? hedeflemi?tir.

Yap?

Ölçek, Beliren Yeti?kinlik kuram?n?n temel ald??? be? ana boyutu ölçmektedir. Bu boyutlar, genç yeti?kinlerin 18-25 ya? aral???nda s?kl?kla deneyimledi?i psikososyal süreçleri temsil eder.

Kimlik Ke?fi (Identity Exploration): A?k, i? ve dünya görü?ü gibi alanlarda aktif olarak kendini

ARABPSYCHOLOGY.COM

arama ve deneme süreci.

?stikrars?zl?k (Instability): Ya?am düzenlemelerinde, ili?kilerde ve kariyer hedeflerinde s?kça de?i?iklik ve belirsizlik ya?anmas?.

Kendine Odaklanma (Self-Focus): Ailevi veya sosyal yükümlülüklerden görece ba??ms?z olarak ki?isel geli?im ve öz-yeterlilik üzerine yo?unla?ma.

Arada Kalm??l?k Hissi (Feeling In-Between): Bireyin art?k ergen olmad???n? ancak tam olarak yeti?kin olarak da hissetmedi?i öznel deneyim.

Olas?l?klar Alg?s? (Possibilities/Optimism): Gelece?e dair yüksek umut ve birçok farkl? ya?am yolunun aç?k oldu?u inanc?.

Geçerlik

Ölçe?in Türkçe uyarlamas?na ait geçerlik çal??malar?, orijinal yap?n?n Türk kültürüne uygunlu?unu test etmek üzere yürütülmü?tür. Kaynak metinde spesifik geçerlik katsay?lar? belirtilmemi? olsa da, uyarlama sürecinde genellikle yap? geçerli?i (Confirmatory Factor Analysis - CFA veya Exploratory Factor Analysis - EFA yoluyla) ve içerik geçerli?i incelenir.

Yap?lan uyarlama çal??mas?nda, ölçek maddelerinin kültürel aç?dan uygunlu?u ve tercüme e?de?erli?i sa?lanm??t?r. Ölçe?in, ölçmeyi amaçlad??? Beliren Yeti?kinlik boyutlar?n? do?ru bir ?ekilde yans?tt??? varsay?lmaktad?r. Detayl? geçerlik sonuçlar? için, ilgili akademik makalenin incelenmesi önerilir.

Güvenirlik

Kaynak verilerde spesifik güvenirlik bilgileri yer almamaktad?r. Ancak, bir psikometrik arac?n güvenilirli?i, genellikle iç tutarl?l?k (içsel güvenirlik) ve test-tekrar test güvenilirli?i yöntemleriyle de?erlendirilir.

Atak ve Çok (2008) taraf?ndan yap?lan uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in alt boyutlar?n?n ve genel ölçe?in iç tutarl?l???n?n yayg?n olarak kullan?lan bir ölçüsü olan Cronbach Alfa katsay?s?n?n hesapland??? ve kabul edilebilir düzeyde oldu?u varsay?lmaktad?r. Yüksek güvenirlik katsay?lar?, ölçe?in farkl? zamanlarda veya farkl? madde setleriyle tutarl? sonuçlar üretti?ini gösterir.

Faktör Analizi

Beliren Yeti?kinli?in Boyutlar? Ölçe?i'nin (IDEA) Türkçe adaptasyonunda, orijinal be? faktörlü yap?n?n Türk örnekleminde de korunup korunmad???n? test etmek amac?yla Faktör Analizi teknikleri kullan?lm??t?r. Bu analiz, ölçe?in yap?sal geçerli?ini destekleyen kritik bir ad?md?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Uyarlama çal??mas?nda genellikle Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) tercih edilerek, orijinal ölçe?in teorik olarak belirlenmi? olan be? boyutlu yap?s?n?n, toplanan verilerle ne ölçüde uyumlu oldu?u incelenmi?tir. Bu analizler, ölçe?in psikometrik özelliklerinin uluslararas? standartlara uygun oldu?unu göstermeyi amaçlamaktad?r.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptasyon) / Öz Bildirim Ölçe?i

Format: Genellikle Likert tipi derecelendirme ölçe?i kullan?larak cevaplan?r (Derecelendirme bilgisi kaynakta bo? b?rak?lm??t?r, ancak orijinal IDEA Likert format?ndad?r).

Language Available: Türkçe

Population Group: Genç Yeti?kinler

Age Group: 18-25 ya? aral??? (Beliren Yeti?kinlik dönemi)

Population Details: Üniversite ö?rencileri veya genel genç yeti?kin popülasyonu.

Test Methodology: Ka??t-kalem veya dijital ortamda uygulanan, kat?l?mc?lar?n maddelere kendi deneyimlerini yans?tan bir derecelendirme yapmas?n? gerektiren nicel bir ölçektir.

Anahtar Kelimeler

Hasan Atak, **Figen Çok**, **Psikometrik Özellikler**, **Kimlik Ke?fi**, **?stikrars?zl?k**, **Öz-Odaklanma**.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut de?ildir.

Affiliation Email addresses: hades062002@yahoo.com.hk (Sorumlu Yazar: Hasan Atak)

Correspondence Address: Bilgi mevcut de?ildir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in Türkçe uyarlamas? 2008 y?l?nda yay?nlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m izinleri ve olas? ücretlendirmeleri hakk?nda bilgi almak için sorumlu yazar Hasan Atak ile do?rudan ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. ?leti?im e-posta adresi yukar?da belirtilmi?tir. Ölçe?in kullan?m?nda etik kurallara ve telif haklar?na uyulmas? zorunludur.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynaklar

Atak, H., & Çok, F. (2008). The Turkish version of Inventory of the Dimensions of Emerging Adulthood (The IDEA). *International Journal of Humanities and Social Sciences*, *3*(7), 148-154.

Ölçe?in orijinal PDF dosyas?na a?a??daki ba?lant?dan eri?ilebilir:
inventory-of-the-dimensions-of-emerging-adulthood-idea-toad.pdf

Beliren Yeti?kinli?in Boyutlar? Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçe?e ait maddeler, sa?lanan kaynak içerikte yer almamaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM